

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І. Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

29 жовтня 2018 року
м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
до виконання курсових робіт з навчальних дисциплін
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 293 Міжнародне право
галузі знань 29 Міжнародні відносини**

м. Хмельницький
2018

ЗМІСТ

	Стор.
1. Поняття, мета і завдання курсової роботи	– 3
2. Вибір теми, підготовка до виконання та складання плану курсової роботи	– 3
3. Виконання курсової роботи та основні вимоги до її змісту	– 4
4. Вимоги до оформлення курсової роботи	– 6
5. Академічна доброчесність	7
6. Керівництво та захист курсової роботи	– 8
7. Додатки	10

1. ПОНЯТТЯ, МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота – це різновид студентської індивідуальної творчої роботи, яка виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами під час вивчення навчальної дисципліни, та їх комплексного застосування до вирішення конкретного фахового завдання.

Виконання курсових робіт є формою організації навчального процесу у закладі вищої освіти, а тому заміна такої форми іншими видами роботи (науковими роботами, рефератами, іншими творчими роботами) не допускається.

Метою написання курсової роботи є закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань студентів у галузі кримінального судочинства, розвиток навиків ведення самостійної наукової роботи, оволодіння основними методами наукового дослідження, формулювання конкретних висновків та практичних рекомендацій за темою курсової роботи.

Завданням написання курсової роботи є формування:

- навичок самостійної роботи над навчально-методичною, монографічною і періодичною літературою;
- умінь підбирати і узагальнювати фактичний матеріал;
- досвіду виявлення закономірностей розвитку державно-правових явищ;
- умінь поглиблено аналізувати окремі юридичні категорії, поняття, явища і процеси;
- навичок практичного користування науковою термінологією та застосування нормативно-правових актів;
- умінь виявляти тенденції і прогнозувати подальший розвиток державно-правових явищ і процесів;
- умінь показувати шляхи оптимізації того чи іншого явища, давати рекомендації щодо подальшого його розвитку, а також окреслювати основні напрями підвищення ефективності механізму правового регулювання.

2. ВИБІР ТЕМИ, ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ ТА СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Студент самостійно обирає тему курсової роботи. При необхідності, для правильного вибору теми, консультативну допомогу студентові надає потенційний науковий керівник курсової роботи чи науково-педагогічні працівники кафедри кримінального права та процесу.

Вибір теми курсової роботи здійснюється студентами протягом першого місяця навчального року, в якому заплановано виконання курсової роботи, із запропонованого кафедрою переліку (тематики) шляхом реєстрації теми у навчальному відділі факультету.

При виборі теми курсової роботи, студент має право запропонувати власну тему в межах навчальної дисципліни. Разом з пропозицією щодо теми має бути подане обґрунтування доцільності її розробки, орієнтовний план роботи, актуальність та перспективи впровадження отриманих результатів, про що приймається рішення на засіданні кафедри кримінального права та процесу.

Підготовка до виконання курсової роботи повинна починатись зі складання бібліографії з обраної теми. З цією метою можна опрацювати фонди бібліотеки університету, Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. Островського та інших.

Вивчення літератури з обраної теми слід починати з відповідних підручників, посібників, енциклопедій, довідників, поступово переходячи до ознайомлення з монографічними роботами, статтями в періодичних виданнях, авторефератами дисертацій, науковими повідомленнями тощо. У першу чергу підбирається література останніх років видання. Для полегшення вибору статей з журналів доцільно ознайомитися з переліком статей, що були опубліковані за рік, які зазвичай містяться в останньому або першому номері журналу.

Підбираючи літературу для дослідження, варто переглянути статті в українських юридичних часописах, таких як «Право України», «Університетські наукові записки», «Юридичний вісник України», «Юридична Україна», «Вісник прокуратури», «Адвокат» та

інших. Слід також пам'ятати і про можливість використання ресурсів мережі Інтернет, де можна знайти не лише бібліографічні дані про окремі наукові праці, а й самі праці.

Вивчення літературних джерел під час виконання роботи бажано проводити у такій послідовності:

- виписка бібліографічних даних про джерело, яке опрацьовується;
- загальне ознайомлення з твором в цілому та перегляд усього змісту;
- вибіркоче опрацювання вибраної частини твору;
- виписка матеріалів, що зацікавили з посиланнями на сторінки, з яких зроблено виписку;
- критична оцінка записаного, його редагування та використання в роботі.

Після ознайомлення з літературою за темою роботи студент може приступати до **складання проекту плану** курсової роботи. Загальними вимогами до складання плану є: наявність кількох розділів (як правило, три або більше), проста або складна структура, побудова дослідження від загального до часткового, дотримання меж дослідження, визначених темою роботи. При складанні плану слід пам'ятати, що назви окремих розділів (а у разі наявності і підрозділів) це лише частини загальної теми курсової роботи, тому вони повинні бути більш вузькими і не повторювати назву роботи.

До плану роботи, як правило, недоцільно включати більше чотирьох основних питань, оскільки при більшій кількості питань може виникнути небезпека недостатнього розкриття деяких з цих проблем, тобто робота може мати поверховий, фрагментарний характер.

Студент повинен виконати курсову роботу за рекомендованим планом або обов'язково узгодити інший план роботи з науковим керівником. Після остаточного уточнення структури роботи, погодження плану роботи керівником студент може розпочинати працювати над текстом роботи.

3. ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЇЇ ЗМІСТУ

Роботу над текстом доцільно розпочинати з першого розділу, в якому зазвичай висвітлюються найбільш загальні питання (часто теоретичного характеру) досліджуваної проблеми. Виклад тексту повинен відповідати темі роботи. Автор повинен суворо слідкувати за тим, аби не виходити за її межі. При цьому слід послідовно, логічно викладати матеріал, не забуваючи при цьому зазначити використані джерела.

При написанні тексту слід звернути увагу на стиль викладу:

- не потрібно використовувати довгих, заплутаних речень;
- не слід користуватись надто часто вживаними малоінформаційними штампами;
- намагатися викладати думки просто і образно;
- абзаци не повинні складатися з одного речення.

При написанні курсових робіт обов'язковим є використання Конституції України та конституцій зарубіжних країн, джерел приватного та публічного права зарубіжних країн, міжнародних нормативно-правових актів, зокрема міжнародних договорів та конвенцій, законодавства Європейського Союзу. Тому, збираючи матеріал, необхідно опрацювати всю нормативно-правову базу з теми курсової роботи. Необхідно також обов'язково опрацювати рішення Європейського суду з прав людини, а також міжнародних судових інстанцій, що можуть стосуватись теми дослідження.

При дослідженні нормативних актів варто проаналізувати практику їх застосування та виявити можливі недоліки у цій сфері. Вивчаючи відповідний нормативно-правовий акт, слід обов'язково звернути увагу на джерело його офіційного опублікування, а також підставу ратифікації. При опрацьованні нормативного матеріалу треба використовувати лише чинні нормативно-правові акти, з останніми змінами та доповненнями до них. Посилання на застарілий нормативний матеріал є суттєвим недоліком курсової роботи. Посилатись на такі документи можна лише у тому випадку, коли тема досліджується в історичному чи порівняльно-правовому аспекті.

При висвітленні передбачених планом питань, потрібно:

- наводити і розглядати різні погляди окремих науковців та юристів щодо проблем, які досліджуються;

- за можливості визначати свою позицію щодо спірних проблем;
- аналізувати відповідні положення нормативно-правових актів;
- використовувати матеріали юридичної практики та матеріали ілюстративного характеру (статистичні дані, узагальнення, витяги з архівних документів, дані соціологічних опитувань тощо).

При виконанні курсової роботи слід уникати таких типових помилок:

- зміст роботи не відповідає плану курсової роботи або не розкриває тему повністю чи її частини;
- безсистемний виклад матеріалу, повторення одних і тих самих положень;
- логічні помилки, невміння виокремити головне;
- відсутність самостійності, робота є плагіатом або виконана шляхом копіювання з електронних баз рефератів;
- відсутність аналізу чинних нормативних документів, спеціальної літератури з теми дослідження;
- кількість використаних джерел є недостатньою для всебічного вивчення теми;
- відсутність у роботі посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал, чи з порушенням нумерації тощо;
- бібліографічний опис використаних джерел у списку наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту;
- обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, робота виконана неохайно, з помилками.

Структурно курсова робота повинна складатися із титульного аркуша, змісту роботи, вступу, основної частини (розділів та підрозділів), висновків, списку використаних джерел та додатків (у разі потреби).

Курсова робота розпочинається титульним аркушем, у якому зазначаються: офіційна назва навчального закладу та кафедри, на якій виконана робота; дисципліна з якої виконується курсова робота; тема курсової роботи; прізвище, ім'я та по батькові автора; прізвище, ім'я та по батькові, посада, науковий ступінь, вчене звання наукового керівника курсової роботи; вказівки про результати захисту; місто та рік написання роботи (див. Зразок 1).

Зміст курсової роботи повинен бути логічним, послідовним та зрозумілим. Необхідно намагатися зробити так, щоб усі питання плану являли собою єдину структуровано-логічну систему, в якій кожний наступний пункт розвиває і доповнює попередні.

Якщо у роботі використано понад п'ять умовних позначень (аббревіатур, символів, скорочень, які не є загальноприйнятими), то це зазначається на окремому аркуші, який розташовується перед текстом роботи як «Перелік умовних скорочень».

У вступі розкривається актуальність обраної теми, визначається мета дослідження і коло питань, аналіз яких спрямований на досягнення цієї мети. Також у вступі зазначається об'єкт дослідження та ступінь дослідження теми в науці.

Визначення актуальності будь-якої теми має бути ясным, конкретним і повинно розкривати доцільність дослідження теми, її значення. Правильне окреслення актуальності визначає стратегію дослідження, дозволяє відокремити головне від другорядного та визначити напрямок пошуку.

Об'єктом дослідження, як правило, визначають коло конкретних суспільних відносин, що буде досліджуватись у роботі.

Найбільш важлива частина вступу – визначення мети та завдань дослідження. Мета формулюється лаконічно, одним реченням і повинна впливати з теми роботи. Наприклад: «...визначення загальних закономірностей та видових особливостей джерел цивільного договірної права». Відповідно до визначеної мети формулюються завдання, які деталізують та розкривають мету. Зміст завдань формулюють, використовуючи такі поняття: визначити ..., встановити ..., охарактеризувати ..., розробити ..., виявити ..., сформулювати ..., розкрити ... тощо.

В основній частині викладається зміст дослідження: основні теоретичні положення, що визначають сутність обраної теми, об'єкту дослідження, з урахуванням мети та завдань курсової роботи; здійснюється аналіз нормативного матеріалу за законодавством України,

зарубіжних країни та міжнародно-правовими документами; пропонуються можливі шляхи вирішення існуючих проблем.

Найбільш оптимальний варіант структурування тексту – 3-4 розділи. У разі наявності складних розділів вони не повинні складатись з одного підрозділу. Кожний розділ курсової роботи повинен закінчуватися короткими висновками.

У висновках до роботи викладаються найбільш важливі результати та висновки автора, одержані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язання поставлених завдань, її значення для вивчення навчальної дисципліни. Висновки автора повинні носити обґрунтований характер, бути результатом самостійного дослідження.

Курсова робота завершується списком використаних джерел, на які є посилання в тексті роботи та які використані при її підготовці. До списку використаних джерел включаються як нормативні, так і літературні джерела, а також судова практика.

Цифрові, інформативні матеріали, які не використовуються в роботі при аналізі, а тільки підтверджують якісь положення, бажано подавати в додатках, які подаються в кінці роботи, після списку використаних джерел. Обсяг додатків у загальному обсязі курсової роботи не враховується.

Обсяг основного тексту курсової роботи повинен становити 25-27 аркушів. До основного тексту входять:

- вступ (1,5–2 арк.);
- розділи (20–23 арк.);
- висновки (2-3 арк.).

Обсяг наступних складових частин роботи – списку використаних джерел та додатків (якщо вони є) залежить від кількості джерел та змісту роботи.

Після остаточного оформлення робота має бути вчитана та підшита. Завершена, підшита курсова робота здається у визначені строки на рецензування шляхом реєстрації в навчальному відділі факультету, після чого передається методистом на кафедру науковому керівнику. Роботи студентів, які пропустили строк подання робіт в навчальний відділ з поважної причини, можуть бути прийняті на підставі заяви студента з дозволу декана.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується українською мовою на папері формату А4 (297мм x 210 мм). Робоча площа аркуша, на якій друкується текст роботи, обмежується берегами таких розмірів: верхній і нижній береги – по 20 мм; лівий берег – 30 мм; правий берег – 15 мм.

Робота друкується комп'ютерним способом. Шрифт друку – Times New Roman, звичайний, світлий. Кегль (параметри) шрифту – 14 pt (одиниць). Міжрядковий інтервал тексту – 1,5.

Нумерація аркушів проставляється у верхньому правому куті аркуша арабськими цифрами без додавання до номера аркуша будь-яких інших знаків. На першому аркуші роботи номер не проставляється.

Зразок оформлення змісту курсової роботи – див. Зразок 2.

Текст кожної структурної частини роботи (крім підрозділів) починається з нового аркуша.

Слова «Вступ», «Розділ», «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки» і назви розділів, друкуються центровано до тексту великими літерами жирним шрифтом.

Назви підрозділів починаються з великої літери, друкуються центровано до тексту рядковими літерами жирним шрифтом. Крапка після назв структурних частин роботи не ставиться.

Особливу увагу при виконанні курсової роботи слід приділити використанню наукових праць інших авторів. Таке використання можливе лише за умови дотримання авторських прав, за допомогою належним чином оформлених посилань.

Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Посилання по тексту робляться у квадратних дужках з позначенням порядкового номеру за списком використаних джерел. Якщо посилання здійснюється в цілому на джерело чи групу джерел, то в дужках зазначаються лише порядкові номери джерел, наприклад, «... у працях М.М. Михеєнка, В.І. Нора та В.П. Шибіка [3; 4; 5] зазначається, що...».

Коли необхідно послатися на конкретні сторінки використаних джерел, то слід зазначити і порядкові номери джерел, і номери сторінок у джерелах, наприклад, «...В.Т. Нор та М.М. Михеєнко [4, с. 86–87; 3, с. 21] стверджують, що...».

У випадку, коли автор курсової роботи бажає в тексті запозичити думку іншого автора, він може вчинити це двома способами: за допомогою точної цитати, або передати думку іншого автора без точного цитування. В обох випадках посилання є обов'язковим.

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Бібліографічний опис складається безпосередньо за друкованим твором або за каталогами та бібліографічними покажчиками повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв.

Список використаних джерел повинен мати не менше 15 літературних джерел. На кожне з наявних у списку джерело має бути в роботі хоча б одне посилання. Список використаних джерел розташовується після висновків з продовженням нумерації аркушів. Правила бібліографічного опису джерел подані у Зразку 3.

Оформлення додатків. Додатки розташовуються після списку використаних джерел в порядку появи посилань на них у тексті роботи з продовженням нумерації аркушів. При цьому кожний додаток починається з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої центровано стосовно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток...” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер І, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т.д.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

При написанні курсової роботи студенти зобов'язані дотримуватись вимог академічної доброчесності відповідно до вимог ст. 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає під час написання та захисту магістерської роботи полягає в такому:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Порядок перевірки курсових робіт на наявність академічного плагіату здійснюється на підставі Положення про систему запобігання академічному плагіату в академічних та наукових

текстах у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (в редакції від 25 червня 2021 року), затвердженого рішенням вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 24 червня 2021 р. протокол № 14 (Наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 25 червня 2021 р. № 315/21)

Курсові роботи здобувачів вищої освіти допускаються до захисту комісією на підставі заяви здобувача вищої освіти та Звіту з фіксацією достатнього обсягу оригінальності тексту.

Для перевірки на наявність академічного плагіату здобувач вищої освіти (автор курсової роботи) в строк не пізніше, ніж за 10 календарних днів до строку реєстрації курсової роботи в навчальному відділі подає готовий файл завершеної кваліфікаційної роботи відповідальній особі (працівнику навчального відділу факультету).

Відповідальна особа в строк не більше 3 календарних днів здійснює перевірку на збіг тексту та запозичень.

Результат перевірки – Звіт додається до курсової роботи.

Курсова робота, яка має недостатній обсяг оригінальності тексту, повертається здобувачу вищої освіти на доопрацювання. Після доопрацювання здійснюється повторна перевірка на наявність академічного плагіату в строк не більше 3-х календарних днів.

За результатами перевірки (в тому числі повторної) робота за заявою здобувача вищої освіти, зважаючи на тему, специфіку та мету поданої курсової роботи, може бути передана на проведення контекстної перевірки комісією у складі трьох членів кафедри, про що кафедрою приймається відповідне рішення. До складу комісії можуть бути залучені переважно науково-педагогічні працівники кафедри, що мають спеціальні знання з теми курсової роботи.

Результати перевірки викладаються у висновку комісії. За результатами такої перевірки кафедра може прийняти рішення про допуск курсової роботи до захисту.

Контекстному аналізу також підлягають роботи, що містять більш 10% запозичень з одного джерела (ресурсу).

На доопрацювання за результатами перевірки також повертаються роботи, що містять більше 100 текстових модифікацій.

Курсові роботи, які мають неприйнятний обсяг оригінальності тексту за результатами перевірки не допускаються до захисту, про що готується відповідне рішення кафедри, яке передається в навчальний відділ.

На підставі поданих Звітів, затверджених на засіданні кафедри, деканатом приймається рішення про повторне виконання курсової роботи.

6. КЕРІВНИЦТВО ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Керівництво курсовими роботами з відповідної дисципліни кафедри здійснюється науково-педагогічними працівниками, які погоджують плани курсових робіт, здійснюють методичне сприяння у їх виконанні, готують відгук та роблять висновок про допуск робіт до захисту.

Виконана курсова робота у визначені строки передається керівникові для формування відгуку та допуску до захисту.

Розподіл балів для окремих етапів та елементів виконання курсової роботи

Критерії оцінювання виконання курсових робіт	Бали	
	максимально можлива кількість	фактична кількість
правильність формулювань об'єкту, мети і завдань дослідження	до 4	3
відповідність змісту роботи її темі, грамотність структурування роботи, збалансованість її розділів	до 7	7
системність викладу матеріалу, відсутність повторів, логічних помилок	до 8	7
ступінь самостійності роботи (відсутність академічного плагіату), наявність посилань	до 10	8
використання та опанування сучасної літератури, чинних нормативно-правових актів; правильність розрахунків, застосування методів економічного, статистичного аналізу тощо.	до 10	9
теоретична обґрунтованість основних положень курсової роботи, що підтверджені підібраним та систематизованим фактичним і статистичним матеріалом	до 10	7
правильність оформлення (роботи в цілому, таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел)	до 6	5
дотримання графіку підготовки роботи, періодичність консультування із науковим керівником і т.п.	до 7	7
Разом	не більше 60	54

Захист курсових робіт відбувається перед комісією, кількісний та персональний склад якої визначається кафедрою.

На захисті студент робить 5-хвилинний виступ і відповідає на запитання членів комісії. У виступі студент обґрунтовує висновки, зроблені в роботі, дає пояснення по суті критичних зауважень, відповідає на запитання керівника та інших членів комісії.

За виконання і захист курсової роботи студент максимально може отримати 100 балів за накопичувальною шкалою з наступним переведенням у відповідну оцінку за шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка за виконання і захист курсової роботи визначається шляхом додавання балів керівника курсової роботи та комісії із захисту курсових робіт за результатами захисту.

Загальна сума балів включає такі складові: оцінювання керівником підсумків роботи на окремих етапах її підготовки (максимум – 60 балів); оцінювання комісією захисту курсової роботи (максимум – 40 балів). Студент вважається таким, що захистив курсову роботу, якщо він набрав 60 і більше балів. У разі отримання за результатами захисту курсової роботи незадовільної оцінки студент повинен доопрацювати її з урахуванням висловлених зауважень і подати керівнику для перевірки та повторного захисту. У випадку пропуску строку, встановленого для доопрацювання курсової роботи, захист може здійснюватися лише на підставі розпорядження декана факультету.

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра міжнародного права та європейського права

Навчальна дисципліна:
Міжнародне приватне право

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

«Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права»

Виконав:
Іванов Іван Іванович,
студент бакалаврату юридичного
факультету за спеціальністю
293 Міжнародне право

Перевірила:
Лозінська Світлана Володимирівна,
доцентка кафедри міжнародного та
європейського права, к.ю.н., доцентка

Оцінка: _____

_____ С.В. Лозінська

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Поняття та ознаки міжнародного договору як джерела міжнародного приватного права.....	5
РОЗДІЛ 2. Місце міжнародних договорів у системі національного права зарубіжних країн.....	12
РОЗДІЛ 3. Види міжнародних договорів.....	19
ВИСНОВКИ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27
ДОДАТКИ.....	30

Приклади оформлення бібліографічного опису використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Дудоров О. О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика: монографія. К.: Юрид. практика, 2003. 924 с.
Два автори	Берзін П. С., Марін О. К. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально правове значення: монографія. К.: Дакор, 2009. 736 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	Березенко В. В. PR як сфера наукового знання: монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 362 с. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ: ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	Криміналістика: конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галан; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ: ЦУЛ, 2016. 320 с. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.
Багатотомні видання	Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ: САМ, 2016. Т. 17. 712 с. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права: в 6 т. Харків: Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
Автореферати дисертацій	Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації: автореф. дис. ...

	канд. юрид. наук: 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	Крушинський С.А. Подання доказів у кримінальному судочинстві України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. Львів, 2015. 242 с.
Законодавчі та нормативні документи	Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. 96 с. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. Повітряний кодекс України: Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2011. № 48-49. Ст. 536. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 Деякі питання стипендіального забезпечення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 4. С. 530–543. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки: Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141.
Архівні документи	Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. Центр. держ. архів громад. об'єднань України. Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України. Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1:2004. Безпека праці. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держгірпромнагляд України, 2006. 181 с. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. Пам'ятки історії та Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності: бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя ЗНУ, 2017. 60 с. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків: Одісей, 2003. 128 с.

<p>Частина видання: книги</p>	<p>Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i>: избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i>: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i>: монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i>: тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квітня 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i>: материалы VII междунар. антитеррорист. форума (м. Братислава, 18 ноября 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i>: словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>Сірій М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>Злочинність очима історії: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2018).</p> <p>Шарая А. А. Принцип законності за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf (дата звернення: 15.04.2019).</p>

Розробники навчально-методичних матеріалів:

завідувач кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук,
професор

_____ С. Д. Гринько
22 жовтня 2018 року

Завідувач кафедри міжнародного та європейського права, кандидат
юридичних наук, доцент

_____ О. Ю. Димінська
22 жовтня 2018 року

Схвалено кафедрою цивільного права та процесу
22 жовтня 2018 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри _____ С.Д.Гринько
22 жовтня 2018 року

Схвалено кафедрою міжнародного та європейського права
22 жовтня 2018 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри _____ О. Ю. Димінська
22 жовтня 2018 року

Декан юридичного факультету

_____ С. А. Крушинський
22 жовтня 2018 року

Погоджено методичною радою університету
25 жовтня 2018 року, протокол № 2.

Голова методичної ради _____ В.Т.Савицький
25 жовтня 2018 року

Обліковий обсяг навчально-методичних матеріалів –0,8 ум.др.арк.

Оновлення навчально-методичних матеріалів

Розробники навчально-методичних матеріалів:

завідувачка кафедри цивільного права та процесу, докторка юридичних наук,
професорка

_____ Світлана ГРИНЬКО
27 серпня 2021 року

Завідувачка кафедри міжнародного та європейського права, кандидатка
юридичних наук, доцентка

_____ Олена ЧЕРНЯК
27 серпня 2021 року

Схвалено кафедрою цивільного права та процесу

27 серпня 2021 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри _____ Світлана ГРИНЬКО
27 серпня 2021 року

Схвалено кафедрою міжнародного та європейського права

27 серпня 2021 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри _____ Олена ЧЕРНЯК
27 серпня 2021 року

Обліковий обсяг оновлення навчально-методичних матеріалів – 0,03 ум.др.арк.